

כל הגמ' פרק שלישי גיטין

כו.

עין משפט
נר מצוה

יד א מ"י פ"ג מהל'
גירושין הלכה ז סמנ
ע"נ :
ב [נטו"ש מו"מ כ"י מג
ספיק א וסמנ מד ספ"י
ה:]
זו ג מ"י ע"ג טו"ש"ע
ח"מ סמנ מ"מ ספיק
א:
זו ד ה מ"י פ"ג מהל'
גירושין הלכה ז סמנ
ש:

תורה אור השלם

1. כי יקח איש אשה
ובקלה וקחה אם לא
תמצא חן בעיניו כי קצא
בה ערות דבר וכתב לה
ספר פרידתו ונתן בידה
ושלחה מביתו:
דברים כד א

פסקי ר"ד

בתנ"י הכותב תופסי גיטין
צריך שיניח מקום האיש
ומקום האשה ומקום הזמן
שטרי מלוה צריך שיניח
מקום המלוה ומקום הלוה
ומקום הזמן ומקום המעות
שטרי מקח צריך שיניח
מקום הלוקח ומקום
המוכר ומקום המעות
ומקום השדה ומקום הזמן
מפני התקנה ר' יהודה
פוסל בכולן ור' אלעזר
מכשיר בכולן חוץ מגיטי
נשים שנאמר וכתב לה
לשמה פי' אבל שם העיר
כותב ולא יועיל אותו הגט
אלא לביני ואתה העיר
ולבנות אותה העיר וכן נמי
בשטרי הלוואה ובשטרי
מקח וממכר וסתמא
דמילתא אין הסופר מוסיף
תופסין אלא לביני עירו
ואינו משים אל לבו שמא
יבא לירו מעיר אחרת:
אמר רב יהודה אמר
שמואל וצריך שיניח אף
מקום הירח את מותרת לכל
אדם ור"א הוא דאמר עירי
מסירה כרתו ובעיא כתיבה
לשמה: מאי מפני התקנה
מפני תקון סופרים ובידין
הוא דאפילו תופס נמי לא
לכתוב ומשום תקון סופר
שרו ליה רבנן ור' יהודה
פוסל בכולן גזר תופס אטו
גיטין ור"א מכשיר בכולן
חוץ מגיטי תופס
אטו תורף גזר שאר
שטרות אטו גיטין לא
גזר: (תופס אטו תורף:

ח) נראה מה לדעת סובר
דעת רש"י דמתוך גס
בשטרות גזר אטו גיטין וע'
תמוס' ד"ה ר"ל.

לא רצה אינה מקודשת. ללא צעל אלא על תנאי ולא נתקיים וכי
רצה מיהא מקודשת ואע"ג דמשעת צעילה ספק רוצה ספק אינו
רוצה אמרינן הוצרך דמשעת צעילה הוו קידושין: טבליס למפרע.
שהרי לא הוצרכה התרומה מעולם: לנשיבוע. כשיצא לידי
כך ודאי טבליס שמה אצל אין
לחוש לכך ללא שכיח ליבוע:
בתנ"י הכותב טופסי גיטין.
שסופר הוא ונוטל שכר ורוצה שיהו
מומנין לו פעמים אחרים צל לשוכרו
והוא טורד בשטרות אחרים: לריך
שיניח מקום האיש וכו'. שאם רוצה
תגר צייניהם לא יאמר הריני כותב
כל הגט ובגמרא¹ מפרש טעמא:
לריך שיניח מקום כו'. ואם שמע
שהיה אחד רודף אחר חצירו להלוותו
מנה לא יאמר הריני כותב מיד ואניח
מקום הזמן לצדו שלא יהא שטר
מוקדם אלא לריך שיניח מקום הלוה
והמלוה והמעות אע"ג דליכא למיחש
למידי גזירה שטרות אטו גיטין:
מפני הסקנה. בגמ' מפרש אהיכא
קאי: **פוסל ככולן.** ואפילו הניח
מקומות הללו וטעמא מפרש בגמ':
ר' אלעזר מכשיר ככולן. ובלבד
שיניח מקומות הללו: **חון מגיטי**
נשים. דגרינן צהן טופס אטו
תורף: **שנאמר וכסב לה.** בגמרא
פריך האי אתורף הוא דכתיב:
גמ' אף מקום הרי אס מוסרם.
שגם זה עיקרו של גט: עדי מסירה
כריס. הלכך וכתב לה לאו אחתימה
קאי דחתימת עדים אינה אלא מדדרי
סופרים מפני תיקון העולם וכי
כתיב וכתב לה משמע אעיקר
כריתות קאי דהיינו כל הני דאמרינן:
ולריכא. לשמואל לאוקמי להני תלת
סתמי כר"א ולמימרא צבוליה והוא
שעיר מקום המורף אין כותבין על
המחובר (לעיל דף כא): והכל כשרין
לכתוב (לעיל כג): והכותב טופסי
גיטין כוליה אוקמיניה שמואל כר"א:
דקטני אין כוספין. והדר תנא כתבו
על המחובר כשר ומדקשיא רישא
לסיפא אוקמינא דהכי קאמר אין
כותבין טופס שמא יכתוב תורף כו':
אצל סיפא. הכל כשרין לכתוב דקתני

מוסף רש"י

שמואל יבצע הגזר. קודם
שפירש ממנו (שד"ח דף
והוצרך שלא היה עתה
ללא לרי הפירוש ומה
טבליס למפרע (תולין יד)
דשנלמא כי מפרש לה
לאחר זמן איכא למימר
הך דמטא השאל לחלק
כתיב חתמה דמשיבוע
במון הטר נמי דדיה
הוא משעת קריאת שס
וחולין שמה אצל כי
צקע הטר ולא אצל כי
מדינה מניה מאי יש
בגריה איכא למימר, ה
אפילו לבסוף לאו לכל
תומה אחא (שד"ח דף
לכשיבוע. ניח דנתיב,
כלומר דלא חישקין לה
(סוכה כד. ובגמ' תולין יד)
ענין דנתיב לאסרו כלומר
דלא חישקין להכי, ללא
שמה, דאי בני מתי לא
לשומר (שד"ח דף: ובגמ'
יומא יא). הכותב טופסי
גיטין. שיהו מומנין לה,
טופס לשון טופס, מוליך
צבליס (בבבא ג.) אף
מקום הירח את מותרת
לכל אדם. דהו עיקר
גיטין (שם).

מוסף תוספות

א. וא"ת השתא מסקינן
דלר"ש אית ליה בריהו.
תוס'
ב. משחשיבה אין
עירובי עירוב. תוס' הל"ש.
ג. ר"ל. תוס' הל"ש.
ד. משפטי דרבא, האי
אשרתא דרייני דתתיבה
מקמי דלחזו סתרי
החתימות דרייני, פסולה.
ו. ה. רב. הל"ש.
1. משום דשטרות
בגיטין לא מיהלפי כלל.
ר"ן. 1. דפסיל אפי'
טופס. הל"ש. ח. ר'
אלעזר, דגמר לה לה
מאשה. תוס' הל"ש.
[ו]בגיטין בהו לשמה.
ש"ע"ק. 10. [אלא] דר"א
אינו פוסל אלא בגיטי
נשים לבד. רש"י.
1. (ו)בתיקון. תוס'
הל"ש. 1א. הקדמונים.
תוס' הל"ש. 1ב. שאין
כתוב בהם]. רש"י.
1ג. שעומדין במקום
ה"ה מותרת שהרי כותבין
למיהך למנסבא לכל גבר.
רש"י. 1ד. בתני דהכל
כשרין לכתוב את הגט.
תוס' הל"ש. 10. ואציג
דמוקי הני תרתי קמייתא
כר"א לא הוה מוקי הך
כר"א. תוס' הל"ש.

בין לרבי יהודה בין לר"ש לא שנא וכו'.^א ורבי יוסף דמסקי צפ'
בכל מערבין² (עירובין דף לו): דלר"ש לית ליה צריכה גבי
הריני מערב לשמות של כל השנה כולה רציתי אלך רציתי לא
אלך דמסקי רב יוסף אפוק ולר"ש רצה מצעוד יוס עירובו עירוב
כו'¹ רב יוסף יחלק בין צבולה צדעת
עגמו לתולה צדעת אחרים:

התם בדקתני טעמא כו'. בפרק
בכל מערבין (עירובין דף לו):
מפרש רבא טעמא משום דבעינן
ראשית ששייה ניכרין ונראה דהתם
גריס רבה מדאיירי אצ"י צתריה
ועוד דהתם נמי מסיק טעמא כי
הנא: **רבי אלעזר מבשיר בכולן.**
פירש צקונטרס ובלבד שיניח מקומות
הללו וקשה לר"י דגמרא ספיק רב
כר' אלעזר וקאמר אפי' צטטרות
והאמר רב פפי' כו' אלמא מחזי
כשיקרא ה"ג מחזי כשיקרא ופי' לא
מכשיר ר"א אלא צטופס דשטרות
מה מחזי כשיקרא איכא מאחר
שהניח מקום המלוה והלוה והמעות
ועוד משמע ללא פריך¹ מדרב פפי'
אלא משום דפסיק כר' אלעזר אצל
אי הוה סבר כרצנן הוה ניחא ליה
ואי שייך צטופס מחזי כשיקרא
אפי' סבר כרצנן תקשי לרב פפי'
ונראה לר"י דר"א מכשיר צטטרות
אפי' תורף¹ והשתא מיחזי כשיקרא
שכותב פלוני לזה מפלוני ועדיין לא
לוח חוץ מגיטי נשים דפסיל אפילו
טופס מדקתני משום שנאמר וכתב
לה משמע דפסיל צגיטי נשים טפי
מת"ק וא"ת ומנא ליה לגמרא דר"א
מכשיר צטטרות אפי' תורף דלריך
מדרב פפי' דלמא צטופס דשטרות
דווקא מכשיר וי"ל דאם איתא ללא
מכשיר אלא צטופס היה לו לקצוע
דברי ר"א אחר ת"ק והיה לו לקצר
ולשנות ר' אלעזר פוסל צגיטי נשים
ור' יהודה פוסל ככולן וגם היה ראוי
לשנות צסדר זה שכל אחד מממיר
משלפניו אצל אי רבי אלעזר אמת
לאכשורי צטטרות אפי' תורף ניחא
דמנא דברי רבי יהודה קודם משום
דקאי אמת' דאיירי צטופס ור"א
צטטרות מכשיר טפי מנתא קמא
וצגיטין פסיל טפי: **חון מגיטי נשים.** ואין לומר צשחרורי
צדים נמי פסיל¹ דאם כן צפ"ק (לעיל טו). גבי שלשה צדים ששוו
גיטי נשים צשחרורי צדים ליתני וכדברי ר"א צצרבע דקתני
וכדברי ר"מ צצרבע²: **וצצריך שיניח מקום הרי את מותרת לרב**
אדם. בכל דוכתי משמע שכותבין לשון זה צגט וצפ' צתרא
(לקמן פה). נמי³ תניא גופו של גט הרי את מותרת לכל אדם והנהיג
ר"ת לכתוב לשון זה צגט אצל' צטופסי גיטין⁴ לא היה כמות ומ"מ
אין להוציא לעו על גיטין הראשונים¹ שהרי מאריכין לכתוב כמה
לשונות צגט² דחשיב כמו הרי את מותרת לכל אדם: **אבר' סיפא**
דקתני שאין קיום הגט אלא בחותמיו אימא ר"מ היא. תימה
דצוקף פרק שני לעיל (דף כג). מוקי לה ר' זיקא אר"ר יוחנן¹
כר"מ ופריך עלה מההיא דמחוזר דאמר רבה בר בר חנה אר'
יוחנן ר"א היא דחק לשניי אמוראי נינהו אליבא דר' יוחנן ומאי
קושיא הא משמע הכא דאע"ג דמוקמינן ההיא דמחוזר כר"א מ"מ
מוקמינן שפיר ההיא דהכל כשרים כר"מ ואור"י דאע"פ שעושה
כריכותא צוה מ"מ מיסתבר דאיתא כחד תנא אצל הך דפירקין
ודאי ר' יוחנן מוקי לה כר"מ משום טעמא דמסקי מדסיפא ר"א
רישא לאו ר"א¹⁰ דמטעם זה קאמר ר' יוחנן צפרק ד' אחין (ביבמות דף
ס:) אחיות איני יודע מי שנאן¹¹ ועוד דבתרתי קמייתא דמתניין
צחדא פירקא איכא קפידא טפי לאוקמיניהו כחד תנא:
מפני התקנה מאי מפני התקנה. מקום הזמן דמנא צרישא דקצע
צגמרא אחר כך היינו משום דאיתא לפרושי מפני התקנה
אליבא דמאן דמוקי לה כר"א דאין פירושו כמו למאן דמוקי לה כר"מ:
קא

שאין קיום הגט אלא בחותמיו: אימא ר' מאיר היא. ואינו צריך
לשייר מקום התורף ואשמעינן שמואל דלריך ורבי אלעזר היא. וסיפא
דקתני שאין קיום הגט אלא בחותמיו לאו לאכשורי תורף דחרש
שוער וקטן דשלל לשמה קאי אלא אמליעתא קאי האשה כותבת את
גיטה לשמה והאיש שוצרו שאין קיום הגט אלא במסירתו ולא בחתימתו.
והא דנקט חותמיו משום דרוב עדי מסירה הם החתומים צו¹⁰ ורוב
גיטין חתומים הם אפי' לר"א מפני תיקון העולם: איכא לאוקמא
כו' אלעזר. ולא קשיא מידי כדפרישית: אצל הא מדסיפא. פליג ר'
אלעזר ארישא דקתני רבי אלעזר מכשיר ככולן חוץ מגיטי נשים
ורישא מכשיר אף צגיטי נשים: אימא רישא לאו רבי אלעזר היא.
ואי' לשייר מקום הרי את מותרת אלא מקום השמות לצדן משום
קטטה כדלקמני' (ט): שמואל דרישא נמי כר"א ותרי תנאי ואליצא
דר' אלעזר כדלקמניה: **מפני קנס סופר.** המירו לכתוב טופס שלא
לשמה: ור"א היא. הא דקתני מפני התקנה המירו לכתוב טופס
הא לאו הכי הוה אסיר רבי אלעזר היא דבעי לשמה כתיבה
מדאורייתא: לא לנסוב. דלמא אחי למכתב תורף אלא משום תקנת
סופר שיהו מומונין לו שרו ליה ובלבד שישייר תורף לכתוב לשמה
ותורף דשאר שטרות נמי גזר משום תורף דגיטין: ורבי יהודה כו'.
וגזר שטרות אפי' טופס אטו גיטין: שטרות אטו גיטין. צטופס לא
גזר דגזירה לגזירה היא: והא כי כסיב לה אסורף כסיב דצקרא
כריתות כתיב דהיינו תורף והיכי יליף ר"א מניה למיסר טופס:
אלא. לא תימא שנאמר דמשמע מנייה יליף אלא משום כלומר משום
שנאמר צתורף וכתב לה לשמה גזרינן טופס אטו תורף דאורייתא:
קשיא